

MŐRSZKA KRAJINA

Érsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Szhája vszako nedelo.
Prej placilo: 1/2 leta 24.
12., meszecsno 4., V zvün-
tvo 70., V Ameriko 80 Dinare
za edno leto.

Megjelenik minden vasár-
nap. Előfizetési ára: 1/2 évre
24, 1/4 évre 12, 1 hónapra 4.,
Külföldre 70., Amerikába 80
Dinár évente.

Reditelsztvo i opravnistvo
Szerkesztőség és Kiadóhivatal
MÁRKISEVCI p. M. SOBOTA
Rokopiszi sze eszi posilajo i sze
ne vrnejo. — Kéziratok ideküld-
endők s nem adathak vissza.

Cejna inseratov za □ cm:
Izjave, poszlano, odprta pisz-
ma 150., réden veliki 1—.,
máli oglasz 0-70 Din. i dávek.
Pri vecskrát popúszt.

Hirdetési árak négyzett cm-
ként: Nyittér és hasonlók
1-50., rendes hirdetés 1—.,
Apró hirdetés 0-70 Din. és az
illeték. Többszörinél engedm.

Liszico z dvojnov kouzsov

omo escse nej vidli, tüdi szo z-nyé dvej
kouzsi odrejti i odati nej mogli. Ali cslo-
vek je vecs kak divja sztvár, ár zs-nyega.
se lehko dvej kouzsi doj potégne i csi
bej — tüdi vecs. Oprvics szi szamo od
evi denésnyivi dvej kouzsi razgovárjamo.
terivi momentánno csákajo na odéranye, i
terivi sze imenüjeta: *dávek i kuluk*.

Komaj pridemo k-tomi pejezi z ste
im szmo sze mogoucsi resiti od edne
obvéznoszi, od dácse, zse nász grozi to
drügo priszilinoszt, znamejnye zaosztánye-
noszi, pout v indasnye cajte, pétsztou lejt
nazáj. to priszilno delo, ali kuluk, ali gosz-
pocsina. I gda, csirávno sze nam vídijo tá
obveznoszi vszaka poszebna, za nász Prejk-
murce, rávnotak za vsze pokrajine bivse
Austro-Ogrszke, zagotovimo, ka je obvéz-
noszt edna i iszta, moremo praviti da z
edne tiszice sze dvej kouzsi deréta.

Dácsa je nej natelko po obtrojenom
zákonu obvéznoszt nász, ár je escse nej
povszemszega po zjedinyeni zákonaj za
vsze pokrajine ednákomerno navrszsa
Plácsati jo pa vszedno nasa dúzsnoszt.
Načsi je pa z-kulúkom, steri zákon je na
vesz drzsávo ednáko prineseni. (Ali dúgo-
ga zsítka té zákon nemre meti)

Nej szmo kompetentni za preobrnye-
noszt toga zákona. Tüdi nász ne zsené
míszel naj sze prouti posztávlamo zvsá-
vanyi toga zákona, szamo szi za dúzsnoszt
szpoznamo, da naj tüdi i má kí szmo fi-
zicsni zvsávcí toga zákona, dámo naso

prouzto míszel naznánye tiszím, kí szo
toga zákona szamo teoriszticsni zvsávcí

Doszta nam odtoga nej trbej gúcsati,
ár od cslovecsanszke míszli oblezsni cslo-
vek nej szamo ka vídi krivico v kuluki
prouti doszta pretzplenomi národi, nego bi
mogli tüdi predvszem predocsni meti auto-
riteto, stera sze ua zvünaj v kulturni dr-
zsávaj, sztem zákonom podkáple. Krivica
sze pa godí tüdi v notrányoszi drzsáve.
(I tou moremo vpiszati na rovás onim na-
sim zasztoupnikom, kí szo v csísztoj zna-
noszti nasi razmer.

Mogoucse pred sésztdeszetiimi lejtni
je tüdi tak bílou, ka szo nasi ocsáki po-
vázsdszali i snejg metali doj z cejszt na
drzsávni cesztáj. nikak pa nej v tou formo,
kak zdaj, ka bi vszako leto stirinájszet
dni mogo tam robotati. Prisli szo pa zsé
v tisztom vrejmeni do té pametne míszli,
ka szo vpelali cesztni dávek (utadó), i szo
sze ceszté z-tisztoza fonda dalé povázsds-
zati i poprávlati. Kak známo z Jugoszlá-
vie nouvj pokrajinaj té cesztni dávek je
escse dneszdén obsztojécsi I tak, gda mí
toga kuluk zákona obvéznoszt tak zsé v
gotovcsini plácsamo, je nikak nej namesz-
tno escse i tüdi obréznoszt *in natura*.
Míszlimo, da de tüdi tezszo doprineszti.
Vszedno pa obej obveznoszti obsztiati
nemreta i sze more odsztrániti ali penezna
ali naturalna obvéznoszt. Mó zsé vidli de li
obládala kultura!?

Csi pa zsé vszeglih tak more bidti,
bidti, te pa míszlimo, ka bi pravica bíla,
ka bi sze obszinszke ceszté za jávne po-
vedale i bi sze jávno delo naj z oblász-
nim notritálányom na tej szpunnyávalo cesz-

tni dávek sze pa naj obrné za popravo
drzsávni ceszt. Tou bi nej büo tesznoraz-
meti kuluk, nego oblasztna pomoucs do
zadoblenjá redni i dobri ceszt, stere szo
zse itak prevecs zenemárjene, po od boj-
szkoga vrejmena zanemarjenoj oblasztnoj
kontroli

Mo zse vidli, de li obládao düh
kulture?

Zsombolyát elvesztettük.

Kormányunk és Románia között meg-
egyezés jött létre, amelynek értelmében mi
átengedjük Zsombolya várost Romániának
s kapunk helyette két községet, Módost
és Párkányt. Ehhez az üggyhöz a Zágreb-
ben megjelenő „Morgen“ a következő ér-
dekes glossákat füzi:

Nagy az öröm a hivatalos körökben,
mert Zsombolya átengedése az S. H. S.
állam óriási nemzeti megerősödését jelenti
s a nemzeti egység barátai szerfölött ör-
vendenek ennek. Zsombolya német város,
amelynek 11.893 lakosa közül 8088 a né-
met, 2266 a magyar és 245 a szerb. Tán
a legnémetebb városa Jugoszláviának. A
Bánátban az ipar, a szorgalom, a munka-
szeretet és jóllét jelenti a németiséget.

Zsombolya (Hatzfeld) gyárváros, van-
nak malmai, cukorgyárai, téglagyárai s
fontos közigazdasági gócpontja a Bánát-
nak. Lakosai németek, *németül éreznek*
*s a választások alkalmával németül sza-
vaztak és a hivatalos körök által hir-
detett nagy nemzeti megerősödés bizo-*

TÁRCA.

Az új illetéktörvény.

A „Sluzbene Novine“ 255-ki száma novem-
ber hó 6-iki kelettel közli az új illetéktörvényt,
ez azonban tulajdonképpen csak az 1911. márci-
us hó 11-iki illetéktörvénynek, — melynek
egyes díjjegyzékei 1921. évi június hó 27-én az
egész országra kiterjesztettek — kibővítése és
kiigazítása. Az új illetéktörvény 1923. évi no-
vember hó 15-én lép életbe és díjtételei a kö-
vetkezők:

1. A kérvényekre jár 5 dinár. Ennél kisebb
kérvény-bélyegilleték se a közigazgatási, se a
bírói eljárásban le nem róható.
2. A mellékletekre jár 2 dinár.
3. és 4. Hatóságok vagy magánosok által
kiállított bizonyítványokra jár 20 dinár.
5. Az adminisztratív hatóságok összes vég-
zéseire, értesítésére és ítéleteire jár 20 dinár.
6. és 7. Az alsófoku hatóságok végzése el-
len benyújtott panaszokra jár 20 dinár.
8. Minden hirdetémyre, melyet 1) ablakokra,
falakra, ajtókra, stb. ragasztanak, 10 parát; 2)
ha ilyen hirdetémyeket a városon vagy közsé-

gen át hordoznak, minden ilyen hirdetémy után
fizetendő 5 dinár.

Az írott vagy rajzolt minden állandó hirdet-
mény vagy reklám után, mely különféle helyen
felakasztható vagy amelyek falakon, kerítéseken,
közúti és vasutakon vagy vasúti állomásokon van-
nak közszemlére téve, az eddig fennállott 40, 80
és 150 dinárnyi évi illetékek megmaradnak az-
zal a változtatással, hogy a vasúti vagonokban,
hajókon, közúti vasutakon, autóbuszokon, vasut
és hajóállomásokon vagy épületeken, továbbá
nyilvános épületeken, például bankokban, étter-
mekben, kávéházakban, hotelekben, kertekben
stb., alkalmazott hirdetémyek után a fenti díjak
csak egy tizedrésze fizetendő. Nem esnek ezen
hirdetési díjak alá a biztosító társaságoknak a
biztosított tárgyakon alkalmazott táblácskái, to-
vábbá a kereskedésekben alkalmazott táblák és
hirdetések, az azokban a kereskedésekben eladó
vagy eladott árukról, valamint az országunkon
keresztül menő nemzetközi vonatokon és hajó-
kon alkalmazott hirdetések.

10. Közös munkálkodásra vonatkozó szer-
ződések után ha 1) felek az üzletbe befektetik
tőkéiket s munkájukat egyéni haszon nélkül, 20
dinár, 2) ha csak a munkájukat fektetik be az
üzletbe haszon fejében 100 dinár. 3) A részvé-
nyekre és részjegyekre megállapított 2-ik és 4-ik

illeték a névérték után, továbbra is megmarad
és ha a részvénytőke felemeltetik, a felemelt tőke
után még 1 százalék fizetendő. Mindazon rész-
vénytársaságok és egyéb társulatok, amelyek ezen
törvény életbeléptekor működésben vannak és
eddigelé nem fizették be egész tőkeösszegük
után a fenti illetékeket a törvény életbeléptétől
számított 90 nap alatt tartoznak bejelenteni egész
részvénytőkéjüket és tartoznak utána az illetéket
megfizetni. Azon társulatok akik bejelentési kö-
telezettségüknek fenti határidő alatt eleget tesz-
nek, csak a rendes illetéket fizetik, a többiek
azonban a kik bejelentési kötelezettségüknek ele-
get nem tesznek, a rendes illetéken kívül még a
háromszorosát fizetik büntetés fejében.

Részvénykibocsátások alkalmával a névérték-
téken felül fizetett összegek után is fizetendő ez
az illeték a kibocsátás körül felmerült tényleges
kiadások levonásával. Kimondja ez a törvény
azonban azt is, hogy ezek a névértéken felül
fizetett összegek adó alá nem esnek és ha eddig
adóval megrovattak volna az 1919. évi január
1-étől kezdve befizetett ezen névértéken felüli
összegek után kivetett adó vissza fog utaltatni.

— Ne a földet, hanem a munkát sza-
porítsuk.

nyára abban van, hogy az átcsatolás által a német szavazatok száma csökken, miáltal a német párt tán két mandátumot el is veszít.

Hihetetlen — kiált fel a Morgen — és az egész világtörténelemben magában álló eset ez. Elveszítünk egy virágzó várost csak azért, mert a kormány azt akarja, hogy kevesebb legyen a német szavazó.

Kak sze nam pomága?

Pred bojnszkim vrejmenom szmo meli eden dober obcsno vérsztveni sztális, kí nasz je vuvszem táli naprej pomágo. Meli szmo dobre szenyá z dobrimi i pocejni obracsájom tak, ka je rejszan vsze vrédi bilou. Tak sze escse szpominati moremo n. pr. na szvojeacsazna Radgonszka szenyá, stera szo szvojim lezsejsim obracsájom za nász prilicsne i dobre bilá, sz obiszkom tak od producentov kak od konsumentov szo pa takrekoucs szvetovno imé i hér zadouble. Vsze tou je po bojni i po zaszedbi, sz-ploh z-drügimi granicami premioulo i je Radgona kak taksa mrtva posztála.

T. m. 15.-ga je pa bilou obdrzsano v Gornjoj Radgoni, od sztároga vrejmena héresnye szenye, stero je zse prejkprneseno i z velkov reklámov zacsnyeno. Kmet, kí sze veszelj ednomi velkomi blizsányemi szenyi, v trousti da szvoje blágo k vedzásnyemi vrejmeni i potrejbi primerno lehko odá i tak príde do potrejnoga pejneza, je vszáki obiszkaou tou szenye. Ali z-káksim veszeljom je sou tá, z-taksov vkanyenosztjov je sou domou. Prekúpcsije sze je nej moglo naréditi, nájmre pa nej z bougsimi tühinszkimi küpci nej.

Kak vszepovszédi, tüdi szo sze tü i te najsli konjunktura vitézi. Na bremen obcsine zamüjenosztii, predpazlivosztii, sze je zgoudilo, ka szo z N. Ausztrije pridoucsi trgouvcii namerávali küpiti zsvívino. Kak predviden trgouvec sze informirao pri carinárnici za carino, stero szo — kak szmo informirani — za nikaksega v-zroka volo dvojno racsunali. — Ide pitat v banko pocsem bi doubou dináre, steri szo sze v gojndno za 700 a K. doubili. Právijo nyemi: za jezero a K. Szezná, ka je zdaj zse trgouvcii vola odisla od küpüvala i je szenye mrtvo pouasztalo.

Tak sze tou szenye nemre podignoti. Ár je pa tou szenye nam prevecs — naimre Prekmurcom — potrejno, bi namesztno bilou, tüdi zahtevamo, da sze nej szamo z obcsinszke, nego i z oblasztne sztráni pázi i prekráti, da bi sze edna ali drüga banka natou dála, ka bi na lüdsztva skodo priliko na szvoj haszek vöponücala i tak obcsnogospodárszki sztális kvarila, znamenitoszt trgovinszka meszta pa podkápala. Tüdi carinarnice posztoupanye je nerazumlivo. V-bodoucse vecs pozornosztii.

Radics visszatér az országba.

Radics Istvánnak londoni működése felé mind nagyobb figyelemmel fordul a beogradi közvélemény. Beogradban kezdik már belátni, hogy Radicsnak sikerül maga és a horvát ügy iránt felkelteni az angol politikai közvélemény érdeklődését és különösen az angol munkáspárt körében talált visszhangra Radics néhány cikke és előadása.

A »Beogradi Novosti« péntek esti száma nagy feltűnést keltő táviratot közöl Londonból, amely szerint Mialovics Cseda közvetítésével Radics találkozott a londoni SHS követtel, akivel szerb-horvát megegyezés kérdéséről tárgyalt. Ezzel kapcsolatban Londonban úgy tudják, hogy Radics rövidesen visszatér Zagrebba.

Radics visszatérésének a híret megerősíti egy zagrebbi jelentés is, amely szerint a Radics párt körében azt állítják, hogy Radics nagy si-

kerrel folytatja akcióját, gyakran tárgyal angol politikusokkal és diplomatákkal és misszióját hamarabb fogja befejezni, semmint gondolták volna. Radics visszatérését áprilisa várják.

Bombát találtak a miniszterelnöki palotában.

Pénteken este a minisztertanács tartama alatt nagy izgalom keletkezett a miniszterelnökségi palotában. A portás lakásában, mely a kapubejáratnál, közvetlen a minisztertanács ülésterme alatt van, három bombát találtak.

A bombák fölfedezése után a rendőrség azonnal letartóztatta Markovics Dragát, a miniszterelnöki palota portását, aki kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy a bombákat rokona, Szmiljanics Milán komita hagyta lakásán. Szmiljanics szabadságon volt Beogradban, ahonnan néhány napra vidékre utazott és erre az időre a portás őrizetére bizta a három kézi bombát.

Szmiljanicsot szombaton, amidőn Beogradba visszatért, szintén előállították a rendőrségre. Vallomásában beismerete, hogy valóban övéi a bombák, amelyek katonai felszereléséhez tartoznak. Nem akart merényletet elkövetni, hanem csak visszatéréséig hagyta megőrzés végett a bombákat a portás lakásában.

A rendőrség nyomozása igazolta a letartóztatottak vallomásait, mire mindkettőjüket szabadon bocsátották. A portást azonban gondatlansága miatt azonnal elbocsátották állásából és még a szombati napon családjával együtt kilakoltatták a miniszterelnökségi palotából.

Mussolini külügyi expozéja.

„Nem lehet tönkretenni a hatalmas német népet.«

Békés nyilatkozat a fiumei kérdésben.

Rómából jelentik: Mussolini a szenátusban szombaton nagy beszédet mondott, amelyben nyilatkozott az aktuális politikai kérdésekről. Beszéde elején előzetesen üdvözölte a vasárnap érkező spanyol királyi párt, majd kijelentette, hogy három kérdéstről kíván nyilatkozni: a Ruhr kérdésről, Fiuméről és Korfuról.

A jóvátételi kérdésben ismertette az olasz javaslatot, amelyet a londoni konferencián az egyedül alkalmasnak tartottak a jóvátételi kérdés megoldására. A londoni konferencián kidomborodott az olasz javaslattal kapcsolatban az a rendkívül fontos szempont, hogy a szövetségesek egymás közötti adósságai és a jóvátétel problémája szoros összefüggésben vannak egymással és a megszállásban csak azért vettek részt, mert távol maradásuk nem lett volna okos politika. Arra a francia kísérletre azonban, hogy az olasz mérnököket a francia katonai hatóságok alá rendelték, Olaszország bejelentette tiltakozását és azt, hogy ellenkező esetben kénytelen visszahívni mérnökeit.

Kijelentette Mussolini, hogy Anglia nem gondol német földön levő csapatainak visszavonására és akik azt akarják, hogy Olaszország szakítson Franciaországgal, nem gondolnak arra, hogy az ilyen politika rettentő elszigeteltségbe juttatná Olaszországot. Látható, hogy Anglia milyen elővigyázattal kerüli a szakítást Franciaországgal és Olaszország sem lehet Angliánál kevésbé körültekintő.

A német trónörökös hazatérésének kérdésében Olaszország és Anglia azonos állásponton vannak. Legyen végre bátor-

ságunk kimondani — folytatta Mussolini — hogy Németország erős, hatvanegy millió német területen, tizenkét millió pedig Ausztriában és egyebütt van. Nem gondolkodunk arra és nem is szabad arra gondolnunk, hogy ezt a népet elpusztítsuk.

A fiumei kérdésben Mussolini béke nyilatkozatot tett, majd hat pontban összefoglalta az olasz kormány külpolitikai irányelveit. A szenátus a miniszterelnök fejtegetéseit és a kormány külpolitikai irányelveit a legteljesebb mértékben mindenben magáévá tette.

GLASZI. — HIREK.

— **Mrtvec v Möri.** Pri Ižekovci szo z mörszka sztrüge edno 35—40 lejt sztaro-zti kázajoucs mosko mrtvo tejló vözgrabili, csida oszebnoszt je pa neznána.

— **Z szekerov na szouszeda.** V-Čentibi pri D. Lendavi sze je Madarász Pál kmet v pijanosztii szsenov szkregjao i napádao. V-nevarnosztii bivszazsena je k-szouszedom sla pomoucs iszkat, medsterimi je Berden Stevan zacsao doj vtihstati toga zburkanoga csloveka. Madarász je natou nej reagerao, nego je vedzaj zse nyega napádao i nyemi glavou z ednov prirokaj bivsov szekerov notri vdaro. Madarásza je aretirao.

— **Vlom v D. Lendavszko gaszo.** V „alsólendvai takarékp.“ szo neznáni vlomilci notri vdrli. Po dnévi szo sze v dvorisce szkril i vncsi szo na „delo“ sli, ali sze nyim nej poszrecsila, ár szo gaszo nej mogli odprejti i szo tak szkouz okná popegnoli. Preiszkáva sze nadalüje.

— **Premescsenye.** G. Dely István r. kat. kaplána v Beltinci, je Szombathely-szki püspek premeszto v Szombathely. Obcsno poznáni i prilübleni g. kaplan tak odhája z nase tejszne krogline, i nyemi mí zselejmo vsze dobro.

— **»Doponilni izpiti.«** T. m. od 5. do 13. szo bili obdrzsáni v Maribori tishti vucsitelzski ekzámieni, kí szo za vucsitelov napredüvanye predpízani i stero ga tál szo vzéli i izpit dobro dokoncsali szledécsi nasi domacsiai (ke): Luthar Sarolta, Ruzsa Emerik, Ruzsa Gizela, Nagy Eugen, Kosz Drago i Illés Olga. Gratuliramo!

— **Ognyi.** T. m. 15. ob 7. vecsér sze je pri Farics N. v M. Soboti Vrtna u. na neznáno priliko vuzsgao eden vküper szkrajani bageo kukorsca. Vékso neszrécsó szo szamo neobtrüdlívi szouszedje prekrátili. — T. m. 18. je na Krajni v Szocsics Kálmána krcsmi vecs decskov bilou vküper z sterimi sze je krcsmár nazádnye szkregjati mogao. Gda ji je tak vö zapovedao, natoplo manatiszto je zacséla szlama v oszlíci goretii, i zgorrela do tía. Skode je okoli 5000 Din. Med decski eden, kí sze szumli, da je csinitel mogo biditi, je zaprejti.

— **Prvi snejg.** steroga szmo miszliti da ga vecs nebo (ár lizicze escse nemajo zimszke kouzse) je vnouci od 20 na 21-ga obelo sztrehe i polá. Nikak pa nej na v-ugodnoszt szetev, stero szo zse itak od velike mokroucse gnile zacséle gratüvati. Vüpa jmo sze toga nájbougsega.

— **Amnestija za vojaške begunce.** Z ukazom S. broj 9211 od 21. oktobra 1923 so oproščena in pozabljena vsa kazenska delanja samovoljnega oddaljenja, begstva in dogovorjenega begstva iz vojske vseh onih podčastnikov kaplarov in redovov iz naše vojske, ki so izvršili ta dejanja od 8. junija 1922 pa do 21. oktobra 1923, a so se sami vrnili, ali se še bodo vrnili v svoje komande, oziroma se bodo prijavili vojaškimi ali civilnimi oblastimi radi vrnitve v njih komande najdalje do 21. januarja 1924.

Zainteresirano občinstvo naj opozori na ta ukaz vse begunce, da se najkasneje do 21. januarja 1924 sami prijavijo oblastim, ker je to v njih lastnem interesu. Okraj. glav. 8531./1.

— **Az ügyes puskarekviráló.** Egy ismeretlen tettes beállit Cservék Rakicsan-i mehanikushoz aki éppenn volt odahaza. Cservék anyjának előadja, hogy az ő puskája itt van javításban ő hazaviszi, hogy ne kelljen neki többet járnia. Az asszony avval, hogy nem ismeri, a fegyver kiadását megtagadta. Erre hazajön Cservék testvére kinek viszont panaszkodik, hogy az itt levő puskát nem adják ki, pedig reggel itt volt s a „meister“ ur azt mondta neki, hogy délután készen lesz elviheti, ki is fizette a javítási díjat a 10 Din-t. Cservék kérdezte nevét, mire azt mondta, hogy ő hodosi Bencsec. Erre minden további nélkül az illetőnek átadtak egy puskát, ki a siker örömevel gyors iramban elbiciklizett. A nyomozás a tettes kézrekerítésére megindult.

— **Szerencsétlenség.** F. hó 6-án Gyertyános községben kétfogatu kocsi haladt Hozján József Velka Polana-i gazdálkodó. Az arra haladó pósta-autóra figyelmes lett leugrott a lovak elé mindkettőt erősen megfogva. Mikor az autó melléjük ért, a lovak megijedtek s szaladni kezdtek maguk alá temetve Hozját, akin a kocsi keresztül menve könnyebb sérüléseket ejtett. Kit terhel a felelőség, annak megállapítására az eljárás megindult.

— **A jó szomszédok.** A Lendavához közlegeső Čente községben a minap Madarász Pál gazdálkodó ittás állapotban összetűzött feleségével. A megtámadott asszony a szomszédokhoz fordult segítségért, akik közül egy Zserdin István nevű szittiláni igyekezett a feldühödött embert. Madarász azonban nem halgatott a békitőre, hanem ellene támadt s fejét egy kezeügyébe eső fejszével bevágta. A szerencsétlen ember élet-halál között lebeg. Madarászt a dolnojalandavai csendőrség letartóztatta.

— **Holttest a Murában.** Az Ižakovci melletti Mura-ágból egy 35—40 évesnek látszó férj hullát fogtak ki. A hullát teljesen meztelen állapotban találták meg. Személyazonosságát nem sikerült megállapítani.

— **Betörés a takarékpénztárba.** A mult hét egyik napján betörők jártak az »alsólendvai takarékpénztár« helyiségében. A betörők a kapuzárás előtt belopóztak az udvarba, majd az éj leple alatt behatoltak a pénztárhelyiségbe, mivel azonban a pénztárszekrényt nem bírták kinyitni, az ablakon eltávoztak. A csendőrség megindította a nyomozást.

— **Áthelyezés.** Dely István beltinci r. kath. káplán a szombathelyi püspökséghez helyezték át. Az általános közkedveltségnek örvendő ismert káplán tehát körünkből eltávozik s ez alkalomból neki egy Isten hozzádot mondunk!

— **Tanitók kiegészítő vizsgája** folvó hó 5-étől 13-áig tartatott meg Mariborban, melyen többek között részt vettek és sikeresen levizsgáztak a következő Muravidékiek: Luthar Sarolta, Ruzsa Emerih, Ruzsa Gizella, Nagy Eugen, Kocz Drago s Illés Olga. Gratulálunk!

— **Billiárdverseny,** mely folyó hó 5-én vette kezdetét, mindeddig a legnagyobb érdeklődés követte folyt le. Az utolsó felvonása, mely az összes eddigi győzők két győztesének, nevezetesen Hirschl Ármint kereskedő és Péterka Rezső banktisztviselő játékából fog állani, folyó hó 25-én délután 3 órakor veszi kezdetét.

— **Helyreigazítás.** Pelcár küzdomblijana községi tanácsról szóló „kessel akart örökölni“ című cikkünkre vonatkozólag még annyit, hogy azon hírlapokat, mint emlékezünk, a B. Naplóból vettük ki, mely azonban téves, mert Pelcár az ügyben nem bűnös.

Poszlano.*

Večerje in izpit. (Vecsérje i egzámen)

Pod etim napiszkom sze „Novine“ v-46-toj numeri szpomenéjo z-mojega egzáména i tou pi-sejo ka szo mené dobre vecsérje pripomogle k-egzáméni. Naté nekvalifikálni ogrizávajoucsi szpisz naszledüvajúous odgovorim:

1.) Vecsérjo, ali szi jeszti k-senki, li szamo koudisi mam segou dávati.

2.) On goszpodin sto je mené vsio na szláv-szki jeziki je isztina primeni bio nakosti, ali za tou je delao, ár je vsio i mojo zseno na szlovenscsino.

3.) On goszpodin sto je mené vsio i návcsio na szláv-szki jeziki je v-Maribori v-tiszto komissijo, stera je kandidáte vöpitala i vardejvala, nej bio imenüvani, tou delo szo pred nami nepoznani gosz-podje odpravili.

Telko je pravica v-tom deli!

Zdaj pa vönazvejsztim, ka prisesztno szoboto uprav namejnim edno vecsérjo dati na račoszt-toga, ka szem egzámen doli djao, na stero vecsérjo pozovém one moje priátele steri sze neszebicsno, z-odkritim szrdcom veszelijo z-menom.

Pozovém i onoga mojega nepoznanoga pri-átela záto, naj sze zagvüsa od mojega szláv-szko-ga znánya.

Z-postüvanyem Ruzsa učitelj.

*Ar sze prizadeti more zagovárjati, tomi pi-szmi zatou dámo presztor.

Zahtevalite od Vašega čevljarja strokovno pri-triditev in Vi ne boste več nosili čevljev brez BERSON-gummi potplatov! Prihranite si drago cenaravilo, ohranite Vaše obušvalo trajno ele-kanino, čuharajte noge pred mokroto, ter se pri hoji ne utrudite.

Trzsne cejne. Kereskedelmi árak.

Blágo — Áru.

100 kg. Psenica—Buza	K	1200—
» » Zsito—Rozs		1000—
» » Ovesz—Zab		900—
» » Kukorca—Tengeri		1000—
» » Proszou—Köles		1000—
» » Hajdijna—Hajdina		1000—
» » Graoka—Bükköny		—
» » Otroubi (psen) — Korpa (buza)		700—
» » Szenou—Széna		400—
» » Graj—Bab		2500—
» » Krumpise—Burgonya		300—
1 kg. Lenovo sz.—Lenmag		22—
» » Detelcsno sz.—Löhermag		—

	III.	II.	I.	
» » Bikovje	—Bika	50—	56—	60—
» » Telice	—Üszö	50—	56—	60—
» » Krave	—Tehén	28—	36—	46—
» » Teoci	—Borju		68—	72—
» » Szvinyé	—Sertés		85—	94—
» » Mászt I-a— Zsirl-ö.			180—	
» » Zmoucsaj—Vaj			160—	
» » Spej—Szalona			160—	
1 » » Belice—Tojás			7—	

Pejnezi — Pénz.

1 Dollár	= Kj	340—
100 Kor. Budapest	= »	1.88
100 Kor. Becs	= »	—49
1 lira	= »	15.68
Zürichben 100 Dinar	=	6.35

KINO Murski Soboti

Do 16 lejt star mladežen ni dovoljeno!
V soboto 24. nov. ob 8 uri zvečer,
 in v nedeljo 25. nov. zvečer ob 8 uri:

Burna prošlost grafice Halström

::: Otmena društvena drama u 5 činova :::
 U glavnoj ulozi: GERTRUD WELCKER.
EINE FRAU MIT VERGANGENHEIT.

Vsesokolskega zleta v Ljubljani

I. predst.: v soboto dne 24. nov. ob 8 uri zvečer
 II. » v nedeljo » 25. » ob 3 » popold.
 III. » » » 25. » ob 8 » zvečer.

Vstopnina:

Gornje lože 10— Dinár, spodnje
 lože 8— Din. in II. prostor 3— D.
 Lastnik kina GUSTAV DITTRICH

FLISZAR PAVEL vörar

v M. SOBOTI (Pri Turk krcsmi)
 Dobijo sze vszákevrzte vöre po niszikoj
 cejni i vöre sze poprávlaio sz ednoletnov
 garancijov. Dobijo sze „Batrije“i „Kaménye!“
 Küpi zlát i szrebro!

Na debelo! Na drouvno!

Naznányam

postüvanomi obsinszti, ka szam oudrpo
trgovino z vinom

na debelo i drouvno i sze dobi vszáke-
 ○ féle vino po nájfalejsoj cejni. ○

VEREN STEVAN, MÁRKISAVCI.

Po najvišjoj ceni

küvim vszákovrszten kmetski pripou-
 vek kak szilje, krmo, jáboka, szlive,
 zdravilne i gobe. Za nabéranye gob i
 travine potrejbne podatke radevoule
 dam. Odávam vszevrstne kmetske pot-
 rejbcsince i gnojila (thomsalak, super-
 fosfát). Na pizsmeno pozványe pridem.

LJUDEVIT J. RÖSSLER
 Hodos 53.

Legmagasabb áron

veszek mindennemü gazdasági terményt
 gabonát, takarmányt, gubacsot gyümöl-
 csöt, anyarozsot, gyógyfüveket és gom-
 bákat. Gyógyfügyüjtésre vonatkozó fel-
 világoztással készséggel szolgálók. —
 Eladok mindennemü gazdasági cikket,
 mütrágyát (csehországi löherjegyü)
 thomaslakot, csontlisztet, superfosz-
 fátot, meszet, trágyát stb. Levélhívásra
 bárhová megyek.

LJUDEVIT J. RÖSSLER
 Hodos 53.

Gazdálkodás.

20% levonás, a korona és dinár viszonylata és a hadikölcsön.

Ezen a czimen a Zagrebben megjelenő „Der Morgen“ november 13-iki számában az alábbi érdekes cikket hozza:

Ha semmi mást, csak ezt a három dolgot tekintjük, könnyen megérthetjük, hogy az u. n. Precsanik (akik alatt az összes nem szerb alattvalók értendők), miért viseltetnek oly nagy ellenszenvvel a beogradi centralista irányzattal szemben. Ez az ellenszenv korántsem Szerbiának és lakosainak, hanem lényegileg a beogradi kormánykörök korrupcios gazdálkodásának szól.

Amikor tőlünk, nem szerbektől, a pénzügyi elvétel alkalmával készpénz vagyonunk 20%-át elvették, ennek a 20%-nak rövid időn belül való visszafizetését kifejezetten megígérték. Ez az ígért később irányadó helyről megismételtetett, sőt meghatározták már a visszafizetés időpontját is. Tényleg azonban senki sem kapott vissza még egy fillért sem. Sőt nem régen dr. Stojadinovits pénzügyminiszternek egy mi általunk közölt és méltatótt kijelentése arra enged következtetni, hogy a minisztérium többé nem gondol adott szavának megtartására. A kormánynak ezt az eljárását hogyan minősítsük? Szabad ilyesminek egy jogállamban — amely igényt tart arra, hogy annak tartsák — előfordulni?

Minden érdemleges ok nélkül — tehát teljesen önkényesen — a koronát a dinárhoz viszonyítva úgy értékelték, hogy a közvagyon egy részének megsemmisítésével nemcsak általában, Szerbia és Montenegro kivételével, egész Jugoszlavia közgazdaságának okoztak nagy károkat, hanem azért, hogy tőlünk, nem szerbektől, vagyonunk háromnegyed részét elvették, a lakosság egy jelentékeny részének elszegényedését idézték elő. Nem csoda tehát, hogy a nem szerbek éppenséggel nem rajonganak a beogradi centralistákért, akik mindezt elkövették s ha a legélesebb harcot vívják a centralizmus ellen! Csak a nagyon is hiányos jogérzéssel lehet megmagyarázni, hogy egy állam a saját polgáraival, akik a volt osztrák-magyar monarchiától önkényt elszakadva, a Szerbiával való egyesülést akarták és keresztül vitték, így bánik el! A beogradi centralista hatalom birtokosai Horvátországot, Szlovéniát és a Vajdaságot, Boszniát és Hercegovinát elfoglalt területnek, Szerbiát győzelmes hatalomnak tartják, amelynek kétségtelen joga van az „elfoglalt” országokat s ezek lakosságát kizsákmányolni.

A hadikölcsön kötvényeket pedig az összes nem szerbektől egyszerűen elvették. A kártalanítás kérdésének igazságos megoldásáért ezideig a beogradi centralisták még a kis ujjukat sem mozdították meg. A békeszerződések valamennyi utódállamnak egyenesen kötelességévé teszik a hadikölcsön kötvény tulajdonosoknak igazságos és méltányos kártalanítását. Ezek a

hadikölcsön kötvény tulajdonosok legnagyobb részt szegény emberek, akik keservesen megtakarított pénzüket ilyen kötvényekbe fektették. Nem politizálták ezek, hanem jól kamatozó biztos tőke elhelyezést kerestek. A gyámhatóságok majd az összes árvapénzeket hadikölcsönbe fektették. Az egykori Ausztria és Magyarország ünnepélyesen kötelezték magukat a hadikölcsön kötvények beváltására. Valamennyi utódállamnak — tehát Jugoszláviának is — mint jogutódnak jogi és erkölcsi kötelessége a jogutód ígértét beváltani. Ennek a kötelezettségnek Jugoszlávia kivételével valamennyi utódállam többé-kevésbé eleget is tett. A belgradi centralisták erre nem tudják magukat elhatározni.

Nekik, akik egyedül magukat tartják csak az államfenntartó elemnek, nincs elegendő érzékük ahhoz, hogy az illoialisnak és hazaárulóknak híresztelt hadikölcsön kötvény tulajdonosokat kártalanítsák. Szerbiában nincs osztrák magyar hadikölcsön, tehát a beogradi hatalmasságoknak nincs is érdekükben a kártalanítás. Csak mi, nem szerbek, szenvedünk érzékeny veszteséget, de mit fáj az a beogradi centralistáknak.

Ezek után azt hihetné az ember hogy tán az adóztatásnál vannak tekintettel arra, hogy tőlünk, nem szerbektől, készpénzünk 20%-át, hadikölcsön kötvényeinket és egyéb vagyonunk $\frac{3}{4}$ részét elvették. Ennek ép az ellenkezője áll. Mi, nem szerbek, jóval több adót és közterhet viselünk, mint a szerbek. Nagy hiba, hogy mi mindezt oly nyugodtan tűrjük. Az ily módon károsultaknak, nemzetiség és politikai hitvallásra való tekintet nélkül, egy nagy szervezetbe kellene tömörülni s ennek a szervezetnek a nagy erejével a beogradi hatalmasságokat kötelességeik teljesítésére kényszeríteni. Erélyesen kell követelni, hogy a kormány a megígért 20%-ot — és pedig amint az adóhátrálékoknál követelik — 10% késedelmi kamatokkal együtt azonnal fizesse ki, a hadikölcsön kötvények tulajdonosait pedig megfelelően kárpótolja.

A veszettség.

Irta: Nemes Miklós állatorvos, M. Sobotán.

Hogy ez így van, mindenki meggyőződhetik. Nézzen körül a falujában és tegyen vizsgálat tárgyává bárkit, a legjobb ismerősét, akit gyermekkor óta bensőleg ismer, akinek a szüleit, öregszüleit is ismerte; rá fog jönni, ha igazságosan kutat és mérlegel, hogy, ha a szülők vagy az illető valamikor, talán réges-régen, másnak akaratlagosan kárt okozott, ezért magának a bűnösnek — talán nem is egyszer — sőt sok esetben a gyermekeknek, az unokáknak is kell viszont károsodni, viszont szenvedni.

Azért, hogy egy kicsi fogalmuk legyen a károsodásról is, csak annyit említek, hogy a károsodás (szenvedés, testi vagy lelki, mind a két előbbi szó ugyanazt jelenti végeredményben) kétféle: az ártatlanul való károsodás (amikor sem a károsult, sem annak szülői nem okai a károsodásnak) és a bűnhődés miatti károsulás (amikor a természet, a sors, a szerencse, nevezék ezt maguk bármilyen néven, én Istennek nevezem, a bűnért, az okozott kárért büntet).

Az ártatlanul szenvedőkön segítsünk — ha módunkban van — anyaggal, erővel (kézzel, munkával) vagy ésszel, ki hogyan tud! (Mert e

segítséggel a segítkező, a segítkező, az adakozó, akaratlagosan károsodik, megkárosítja önmagát. Ez a károsodás felemelő, kellemes fájdalomt okozó. Ez egy olyanféle agyi inger, amely pld. az örömeiben síró ember érez. Így irányíthatjuk, enyhíthetjük bűneinkért azt a károsodást, azt a büntetést, amely nekünk kellemetlen fájdalmat fog okozni, ki tudja mikor a jövőben.

Ha gondosan elolvasták az orbáncról, a veszettségről irottakat és meggondolják, milyen rejtélyes, milyen csodálatos a nagy mindenségnek, ez a rettenetes parányi élő lény, ha meggondoljuk, hogy a veszettség okozójának is, mint mindennek, Isteni akarattal, erővel, a természet olyan pontosan és olyan gondosan előírta, megszabta a működését, az útját, a szaporodását, a gyógyító és megbetegítő hatását, akár csak a napnak, ennek az óriási isteni alkotmánynak és a napnál sok ezerszer nagyobb, el sem képzelhető óriási távolságban levő csillagóriásoknak másodpercnyi pontossággal előírta a haladási sebességét, a pályautját a sötét és végtelen világűrben, a fényét, melegségét, elektromosságát, a csillagok megfogyását, átalakulását, megszorodását, a napnak építő, növesztő és romboló, átalakító hatását, akkor lehetetlenség nem látni, nem érezni, nem hinni egy nagy kormányzóban, egy teremelőben, átalakítóban, egy mindenre kiható erővel rendelkezőben! az Istenben.

Csak a félig tudós ember nem hisz Isten! A természetudomány nemesíti az embert és jobban megmutatja az Isten létezését mint a többi tudomány, de az is eltörpül, ha azzal akarnánk egyes-egyedül létezését bizonyítani; — mert szóról-szóra igaz az, amit a költő mondott:

„Isten! Kit a bölcs lángesze fel nem ér,
Csak titkon érző lelke óhajta sejt.
Léted világít, mint az égő nap,
De szemünk öle nem tekinthet.”

Olvasó! Higgyen és szeresse felebarátját, hogy ne legyen kárnak okozója, hogy baj, károsodás ne érje!

Unalmas óráiban többször olvassa el e sorokat és gondolkozzon kissé felette. Előnyére lesz! Fő dolog, hogy jó indulattal érten megemet, ha az első olvasásra egy kissé érthetetlen is az irályom. (Vége.)

Hirdessen a
Mörszka Krajina-ban
mert hirdetései eredménnyel járnak

H R A N I L N I C A v M U R S K I S O B O T I
Prej — Ezelőtt
M U R A S Z O M B A T I T A K A R É K P É N Z T Á R
(SZTÁRAGASZA)

Z VRSÁVA VSZE BANCSNA DUGOVÁNYA
MINDEN BANKSZAKMABA VÁGÓ ÜGYET
LEBONYOLIT.
V ZÉZI ÉRDEKKÖZÖSSÉGBEL
Z-JADRANSKA BANKA BEOGRAD-AL